

Střední škola prof. Zdeňka Matějčka
Ostrava-Poruba, 17. listopadu 1123
příspěvková organizace

PROFILOVÁ ČÁST MATURITNÍ ZKOUŠKY

Forma: povinná ústní zkouška

Předmět	ROMISTIKA
Obor vzdělání:	Sociální péče – sociální činnost pro etnické skupiny (dálkové studium)
Kód oboru:	75-41-M/005
Školní rok:	2012/2013
Třída:	DS5. B

TÉMATA

- 1. Subetnické skupiny v České republice, na Slovensku i ve světě, význam a funkce komunity, rodu a rodiny pro romské společenství.**
  - specifika jednotlivých subetnických skupin
  - kasta - kastovní vztahy
  - dělení Romů
  - význam pojmů rodina a rod
  - diferenciacie Romů v našem městě na základě society
  - pojmy: norma, kasta, komunita, status
- 2. Tradiční romská rodina.**
  - postavení a funkce jednotlivých členů
  - stručná charakteristika jednotlivých životních období: romské dětství, mládí, dospělost, stáří
  - mezilidské vztahy v rodině
  - pojmy: intolerance, etnocentrismus
- 3. Specifika v tradiční romské rodině.**
  - komparace jednotlivých životních období u romského etnika a majoritní společnosti
  - sociální a hodnotový systém romského etnika
  - pojmy: majorita, minorita, národnostní menšina
- 4. Tradice a obřady v minulosti a dnes.**
  - průběh a tradiční rituály během zásnub, svatby,
  - křest a pohřeb v romské velkorodině
  - pojmy: sociální exkluze, sociální inkluze

5. **Náboženství Romů a oslavy církevních svátků.**
  - vztah Romů k náboženství,
  - lidové náboženství a pověry v romské komunitě
  - náboženství ve světě
  - oslavy Vánoc a Velikonoc
  - pojmy: tolerance, etnikum, multietnická skupina

6. **Hudba a tanec.**
  - význam hudebního projevu
  - rysy romské písně
  - klasifikace písně podle funkce, historie a tématu
  - historie a vývoj v Uhrách, Rusku, Španělsku, ČR a na Slovensku
  - současné podoby romské hudební kultury
  - významné osobnosti hudební a taneční scény
  - festivaly
  - pojmy: konzervatismus, stereotyp, předsudek

7. **Slovesná folklórní tvorba a její hlavní žánry.**
  - význam a hodnota lidové slovesnosti
  - charakteristika hlavních žánrů romského folklóru – pohádka, píseň, říkadla, hádanky, příběhy ze života
  - posilování identity prostřednictvím ústní lidové slovesnosti
  - pojmy: identita, rasismus, xenofobie

8. **Tradiční romská řemesla a dovednosti jako zdroj obživy, umělecká řemesla, výtvarné umění, divadlo.**
  - řemesla v období středověku
  - profese v 19. a první pol. 20 století
  - tradiční řemesla provozovaná v poválečném období
  - dopady asimilační politiky na tradiční řemesla
  - oživení romských řemesel a podpora umění v současnosti

9. **Původ Romů a počátky migrace, cesta z Indie do Persie, Romové v Byzancii a na Balkáně.**
  - nejrozšířenější názory na původ Romů v minulosti
  - lingvistické výzkumy, antropologie, etnická podobnost
  - odchod z Indie do Persie
  - pobyt v Persii
  - vliv křesťanství na romskou minoritu
  - Romové v Cařihradu
  - situace na Balkáně

10. Příchod Romů do Evropy.

- střet východní kultury Romů s ustanoveným řádem střední a západní Evropy
- otroctví v Moldavsku a Valašsku
- situace po zrušení otroctví
- vznik exonyma Cikán

11. Pronásledování ve střední a jižní Evropě, Romové v Uhrách a na Slovensku v období vlády Marie Terezie a Josefa II.

- postoj k Romům na území střední a západní Evropy
- Romové ve Francii, Španělsku a Portugalsku
- asimilační politika Marie Terezie a Josefa II
- klady a zápory asimilačního procesu

12. Romové v 19. století a na počátku 20. století.

- tradiční rodina trvale usedlých Romů
- kočovní Romové
- vliv industrializace na romskou menšinu
- pojmy: námezdní práce

13. Meziválečné období v dějinách Romů.

- Romové ve městě a na vesnici
- dopad celosvětové krize
- specifický charakter pracovních návyků
- protiromské zákony a opatření v první polovině 20. století
- cikánská legitimace

14. Genocida během II. světové války, situace na území protektorátu a na Slovensku.

- německý přístup k Romům ve 20. století
- protiromská opatření v protektorátu Čechy a Morava
- genocida německých Sintů a českých Romů
- osud maďarských a slovenských Romů
- cikánské pracovní tábory
- pojmy: genocida

15. Etnoemancipační úsilí po II. světové válce až do konce 80. let

- řešení „cikánské otázky“ v období socialismu
- zákony a nařízení po roce 1945
- průběh státem řízené asimilace
- vznik Svazu Cikánů – Romů
- pojmy: asimilace, segregace

- 16. Vývoj situace romského etnika po roce 1989, vznik politické reprezentace, významné osobnosti.**
- vznik romské politické reprezentace
  - aktivní rozvoj kultury a jazyka
  - Romské muzeum v Brně
  - významné osobnosti
  - současná situace Romů v Evropě
  - pojmy: diskriminace, sociokulturní znevýhodnění
- 17. Vznik romské literatury u nás i ve světě.**
- vztah Romů k literatuře a ke knize
  - průkopnictví romských autorů
  - próza a poezie, novinářská próza
  - nejvýznamnější autoři a jejich díla
- 18. Průběh výchovně-vzdělávacího procesu u romského etnika.**
- výchova v rodině
  - institucionální výchova MŠ, ZŠ, SOU
  - postgraduální studium, kurzy, volný čas
  - programy zaměřené na podporu vzdělávání Romů
  - pojmy: poruchy chování, syndrom CAN
- 19. Příčiny a důsledky vysokého procenta dlouhodobé nezaměstnanosti Romů**
- příčiny nízké kvalifikační úrovně
  - etnický původ jako znevýhodnění na trhu práce
  - zakotvené předsudky v majoritní společnosti
  - ekonomický a sociální propad jako důsledek dlouhodobé nezaměstnanosti
  - závislost na sociálním systému
  - programy zaměřené na podporu zaměstnanosti
  - pojmy: dlouhodobá nezaměstnanost
- 20. Současné problémy v oblasti bydlení, bezdomovectví a následné konsekvence.**
- diferenciací Romů na základě úrovně bydlení,
  - nejčastější formy bezdomovectví u romské komunity,
  - ubytovací zařízení,
  - řešení bytové krize státním sektorem a nevládními organizacemi
  - programy podporující řešení bytové otázky
  - pojmy: bezdomovectví, enkláva, ghetto, vyloučená lokalita
- 21. Soudobá problematika v oblasti zdravotnictví.**
- hygiena a stravování v rodině
  - preventivní prohlídky a očkování dětí
  - Romové jako pacienti v nemocnicích
  - patologie v oblasti zdravotnictví
  - programy zaměřené na zkvalitnění zdraví romské minority

- 22. Nejčastější patologie v romské komunitě.**
- záškoláctví, šikana, návykové látky
  - patologické hráčství, domácí násilí, kriminalita
  - řešení patologického chování v rodině a na půdě institucí
  - komparace vnímání sankce majoritou a romskou minoritou
  - preventivní programy
  - pojmy: záškoláctví, šikana, droga, gambling, lichva, represe, sankce.
- 23. Význam a funkce romských asistentů**
- úloha pedagogického asistenta při práci se žákem ze sociokulturně znevýhodněného prostředí
  - význam a funkce sociálního asistenta
  - činnost zdravotně sociálního pomocníka
  - policejní asistent
- 24. Struktura práce s romskou komunitou.**
- struktura práce s romskou komunitou na úrovni vlády,
  - krajských úřadů
  - magistrátů
  - městských úřadů
  - školských institucí
  - neziskových organizací
  - vládní dokumenty: Koncepce romské integrace, Zpráva o stavu romské komunity v České republice
- 25. Proces asimilace a dopady násilného začleňování v dějinách Romů, integrační politika současnosti.**
- první pokusy o asimilaci Romů
  - asimilační proces ve 20. století
  - ztráta tradičních hodnot a etických norem
  - romský jazyk v minulosti a dnes
  - průběh soudobé integrace Romů

Zpracovali: Mgr. Lada Červeňáková